

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6C/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201293
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8219201293.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcov: X./ P. O., G.. X. X. XXXX, K. G.. Q.. W.. L.. A. XXXX/XX, XXX XX K., X./ M. O., G.. XX. X. XXXX, K. G.. Q.. W.. L.. A. XXXX/XX, XXX XX K., X./ A. O., G.. XX. XX. XXXX, K. G.. Q.. W.. L.. A. XXXX/XX, XXX XX K., X./ P. K., P. O., G.. X. X. XXXX, K. G.. Q.. W.. L.. A. XXXX/XX, XXX XX K., všetci právne zastúpení: Advokátskou kanceláriou Vaľo & Partners s.r.o., so sídlom Konštantínova 3, 080 01 Prešov, IČO: 36 868 434 proti žalovanému: Grazer Wechelseitige Versicherung AG, Herrengasse 18/20, A-8011 Graz, Rakúska republika, právne zastúpenému: Mgr. Pavlom Horovčákom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Hroncova 3, 040 01 Košice, IČO: 42 102 120, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000,- Eur, žalobcovi v 2. rade sumu 15.000,- Eur, žalovanej v 3. rade sumu 15.000,- Eur, žalovanej v 4. rade sumu 15.000,- Eur, všetko v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcom v 1. až 4. rade p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu súdu dňa 24.6.2019 sa žalobcovia v 1. až 4. rade domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy celkovo vo výške 80.000 eur (z celkovej sumy žalobkyni v 1. rade sumu 20.000 Eur, žalobcovi v 2. rade sumu 20.000 Eur, žalobkyni v 3. rade sumu 20.000 Eur, žalobkyni v 4. rade sumu 20.000 Eur). Žalobcovia sú poškodenými domáhajúcimi sa svojho nároku, nakoľko dňa XX.XX.XXXX U. X.XX I., G. I. R. Č. T. Z. XXX km v smere od G. G. I. Z., v k. ú. U. G., U. O., M. K. - šoférujú osobné motorové vozidlo U. Z., N.: V. (P. P.), z nezistených príčin, zrejme z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla, týmto prešiel do protismeru a narazil do protiúceho vozidla - kamiónu M. E., N.: XMX XXXX (Č. P.), v dôsledku čoho spôsobil posádke vozidla, okrem iných aj Q. O., G.. XX.XX.XXXX (matke žalobcov), rozsiahle zranenia, v dôsledku ktorej zomrela, ktorá sa v tomto vozidle viezla zo svojej práce s miestom výkonu v P.. Trestné stíhanie voči M. K. bolo uznesením OR PZ v O., Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania zo dňa 19.07.2018, číslo konania: ČVS: U.-XXX/X-Z.-O.-XXXX zastavené, pretože je trestné stíhanie neprípustné.

2. Žalobu dôvodili poukazom na ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka spolu s § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a taktiež spolu s § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. s tým, že sú deťmi zomrelej, s ktorou mali vzájomný blízky vzťah.

Žalobkyňa v 1. rade v žalobe tvrdila, že mama sa vždy o ňu ako aj o ostatných súrodencov stále starala, snažila sa aby mali všetko čo potrebujú a aby im nič nechýbalo. Bola nielen mamou ale aj kamarátkou zároveň, a to od narodenia až do jej smrti. Až do smrti, žalobkyňa v 1.rade žila v spoločnej domácnosti s svojou mamou a pokiaľ táto bola na turnuse v P., boli v pravidelnom telefonickom kontakte. Mama sa vždy zaujímalala o žalobkyňu v 1.rade ako aj o ostatné jej deti, vždy chcela vedieť ako sa majú, či im niečo nechýba a pod. V spoločnej domácnosti žalobkyňa v 1.rade žila spolu so svojou mamou a ostatnými súrodencami. Mama bola rozvedená a s otcom sa nestretávala, tento nemal žiadny záujem o stretávanie sa ani so žalobkyňou v 1.rade a ostatnými súrodencami. Stratú svojej mamy, žalobkyňa v 1.rade berie veľmi ťažko, nakoľko prišla o najdôležitejšiu osobu v jej živote. Mama bola pre žalobkyňu v 1.rade všetkým, a preto žalobkyňa v 1.rade nemohla uveriť, že jej mama zomrela a bolo to pre ňu a do dnešného dňa je veľmi ťažké. Žalobkyňa v 1.rade nikdy nezabudne na svoju mamu. Po smrti svojej mamy bola práceneschopná, od svojho zamestnávateľa dostala týždeň dovolenky tak, aby sa aspoň čiastočne mohla z hroznej udalosti dať ako tak do poriadku. Žalobkyňa v 1.rade tvrdí, že od smrti mamy, už nie sú taká rodina aká boli, keď s nimi bola i mama. V minulosti mali lepšie vzťahy, pretože mama bola tá, ktorá ich spájala a snažila sa, aby všetci súrodenci spolu vždy dobré vychádzali. V súčasnosti sa starí rodičia snažia žalobkyňu v 1.rade a jej súrodencom nahradiť mamu, avšak podľa žalobkyne v 1.rade mamu im nikdy nikto nenahradí. Žalobkyňa v 1.rade má za to, že od smrti svojej mamy sa i jej správanie zmenilo, nakoľko prišla vo svojom živote o milovanú osobu, ktorá bola pre ňu všetkým. V súčasnosti je často v strese, je nervóznejšia. Žalobkyňa v 1.rade taktiež uvádza, že mama sa vždy starala o všetky platby, finančne jej vypomáhala, vždy keď o to svoju mamu poprosila.

Vzťah žalobcu v 2. rade s nebohú matkou, tento bol tiež výborný, kamarátsky. Mohol sa s ňou o hocičom poradiť, zdôveriť a podobne. Každý deň bol s mamou v kontakte, či už v telefonickom alebo prostredníctvom internetu. Žalobcovi v 2.rade bolo vždy smutno, keď jeho mama išla do práce a o to viac sa tešil na jej návrat. Celý svoj život žalobca v 2.rade s mamou prežil v spoločnej domácnosti, keďže žalobca v 2.rade sa oženil iba dva mesiace pred smrťou svojej mamy a odišiel bývať ku svokrovcovi. Keď sa žalobca v 2.rade dozvedel o smrti svojej mamy, plakal ako „malé dieťa“, aj keď nie je typ človeka, ktorý plače druhému na ramene, resp. prejavuje emócie. Myslel pritom aj na svoje nenarodené dieťa (keďže manželka žalobcu v 2.rade, bola v tom čase tehotná) a jeho mama sa veľmi tešila, že bude babka. Z dôvodu smrti matky žalobcu v 2.rade, zo strany žalobcu v 2.rade, tak jeho narodený syn nemá ani jedného starého rodiča, keďže otec žalobcu v 2.rade nikdy o neho a ani o ostatných súrodencov, záujem nemal. Na mamu žalobcu v 2.rade myslí každý deň, jej smrťou stratil osobu, ktorej sa mohol vždy pošťazovať alebo sa niečím pochváliť. Ich spoločný byt kde žil s mamou a ostatnými súrodencami, bol akou si „základňou“, ktorá však bez mamy ostala prázdna. Mama sa vždy starala o žalobcu v 2.rade aj finančne a ešte aj dva mesiace pred jej smrťou, žalobcovi v 2.rade zaplatila svadbu a nakúpila všetky potrebné veci pre nenarodeného vnuka. Navždy ju preto žalobca v 2.rade bude obdivovať ako dokázala vychovať všetky svoje deti, bez akejkoľvek otcovej pomoci.

Žalobkyňa v 3.rade mala s mamou vždy výborný vzťah, tak ako ostatní jej súrodenci, jej vzťah s mamou bol kamarátsky, nikdy nedala na mamu dopustiť a to platilo aj recipročne. Žalobkyňa v 3.rade tvrdí, že mama bola skvelým človekom, veľa ju naučila a bola osobou, ktorá rodinu vždy spájala. Od narodenia žalobkyne v 3.rade až do smrti jej mamy, žili v spoločnej domácnosti. Pokiaľ bola mama na turnuse v P., žalobkyňa v 3.rade, bola s mamou denno - denne v telefonickom kontakte. Pred prácou v P., mama pracovala v K., avšak vzhľadom na nedostatočné pracovné ohodnotenie, ako i vzhľadom na to, že sa sama starala o štyri deti, bola nútená si nájsť lepšie platenú prácu, a to prácu opatrovateľky v P.A., tak aby zabezpečila celú rodinu. Otec od rodiny odišiel, keď žalobkyňa v 3.rade ako najstaršia, mala osem rokov, nikdy sa nezaujímal ako sa jeho deti majú, nikdy im finančne nevypomáhal, nikdy sa o nich nestaral, všetko zabezpečovala mama žalobcov. Žalobkyňa v 3.rade uvádza, že v deň, kedy sa mala mama vrátiť z turnusu z P., mali sme v pláne celá rodina si spoločne pozrieť DVD zo svadby žalobcu v 2.rade. Keď sa žalobkyňa v 3.rade dozvedela o smrti svojej mamy, pre ňu tak ako aj pre ostatných súrodencov, to bolo najťažšie obdobie jej života. Žalobkyňa tvrdí, že mama bola jeden úžasný, skvelý a optimistický človek. Nakoľko sa žalobkyňa nedokázala vyrovnáť so smrťou svojej mamy, pretože ju prepadol pocit úzkosti a beznádeje, bola nútená aj vyhľadať pomoc psychológa. Po smrti mamy, žalobkyňa v 3.rade bola práceneschopná necelé dva mesiaca. Na mamu bola žalobkyňa v 3.rade veľmi citlivo naviazaná, a preto jej stratú nikto nikdy nenahradí. Aj keď žalobkyňa v 3.rade už bola finančne sebestačná, mama jej stále finančne vypomáhala, resp. jej nakupovala veci, ktoré potrebovala. Od jej smrti je žalobkyňa podstatne nervóznejšia a bojzlivejšia.

Vzťah žalobkyne v 4. rade s nebohú matkou bol vždy výborný. Mohli sa o hocičom porozprávať, mali vzťah nielen mama a dcéra ale ich vzťah bol kamarátsky. Mama tu bola vždy pre žalobkyňu v 4.rade. Od narodenia žalobkyne v 4.rade až do smrti jej mamy, žili v spoločnej domácnosti. keď žalobkyňa v 4.rade nastúpila na vysokú školu, tak kvôli vzdialenosti chodievala domov, zväčša každý druhý víkend a to vždy vtedy, keď bola doma medzi turnusmi aj jej mama. V telefonickom kontakte však boli denne. Občas cestou z P. ju jej mama vyzdvihla v K. K. a domov už išli spolu. Pracovať v P. jej mama začala, keď žalobkyňa v 4.rade mala deväť rokov, a to z dôvodu, že sa riadne chcela postarať o svoje štyri deti. Pokiaľ si žalobkyňa v 4.rade dobre pamätá, otec s mamou a ostatnými súrodencami žil možno prvé tri - štyri roky od narodenia žalobkyne v 4.rade. Ešte dve hodiny pred nehodou, žalobkyňa v 4.rade sa s mamou rozprávala. Ráno, keď vstala, volala svojej mame ako sa má, avšak mobil nikto nezdvíhal. Začala sa báť, keďže mama jej vždy telefonicky oznámila, keď docestovala z P.. Následne na internete žalobkyňa v 4.rade našla článok o nehode, kde na fotkách bol aj kufor jej mamy. Ihneď žalobkyňa v 4.rade ako aj jej súrodenci, začali kontaktovať všetky možné firmy, ktoré prepravujú opatrovatelky a snažili sa zistiť, či mama žije, keďže v článkoch na internete bolo uvádzané, že jedna zo žien prežila. Taktiež kontaktovali aj všetky nemocnice na okolí. Následne žalobkyňa v 4.rade išla ku švagrinám tak, aby nebola sama a čakala kým príde priateľ a odcestovali do K.. Následne žalobkyňa v 4.rade zavolať sestru, že mama zomrela. Boli jej to oznámiť doma policajti. Potom žalobkyňa v 4.rade nevie čo sa s ňou dialo. Po obede spolu so svojim priateľom odišla do K., kde bola u babky sa modliť, tam dostala záchvat a zval ju do nemocnice na infúzie. Následne žalobkyňa v 4.rade nebola mesiac schopná ničoho a po mesiaci ukončila aj opatrovanie telesne postihnutého dievčatka, ktoré mala ako brigádu popri štúdiu. Žalobkyňa bola nútená, zo dňa na deň začať sa starať o seba sama. Na mamu bola veľmi citlivo naviazaná a finančne a existenčne od nej závislá. Od jej smrti je podstatne nervóznejšia, výbušnejšia a myslí si, že došlo k zhoršeniu jej osobnostných vlastností, pričom k návratu do normálu sa už asi nikdy nedostane.

Žalobcovia ďalej tvrdili, že si náhradu nemajetkovej ujmy, uplatnili prostredníctvom OZ Právna pomoc poškodeným, listami zo dňa 09.10.2018, u likvidačného zástupcu žalovaného. Likvidačný zástupca žalovaného listom zo dňa 18.01.2019 oznámil, že všetky nároky na citovú ujmu zamietá, nakoľko má za to, že tieto nie sú kryté rozsahom PZP poistenia. Výšku požadovanej nemajetkovej ujmy 20.000€ pre každého zo žalobcov v 1.až 4.rade,odôvodňujú vo vzťahu k nasledujúcim kritériám:

a) Intenzita vzťahu žalobcov v 1.až 4.rade so zomrelou (mamou) - Ako už žalobcovia v 1.až 4.rade uviedli vyššie, mama bola ich jedinou skutočnou rodinou a osobou, ktorá sa od narodenia až do času svojej smrti o ne všestranne starala; bola tak matkou ako aj otcom. Žalobcovia v 1.až 4.rade so svojou mamou, žili v spoločnej domácnosti, takže kým nezačala pracovať v P. a keď začala tak v čase, keď nebola na turnuse, boli každý deň počas jeho priebehu spolu. Intenzita vzťahu žalobcov v 1.až 4.rade so svojou mamou, teda bola v maximálnej možnej miere a ich vzťah bol vyslovene kladný.

b) Vek zomrelého a pozostalých (žalobcov v 1.až 4.rade) - v čase smrti mala mama žalobcov v 1. až 4. rade XX rokov, bola plná života a teda žalobcovia v 1.až 4.rade predpokladali, že ich vzájomný intenzívny vzťah bude pokračovať dlhé roky, keďže v čase smrti svojej mamy, žalobkyňa v 1.rade mala XX rokov, žalobca v 2.rade mal XX rokov, žalobkyňa v 3.rade mala XXrokov a žalobkyňa v 4.rade mala XX rokov.

c) Otázka hmotnej závislosti pozostalých (žalobcov v 1.až 4.rade) na usmrtenej osobe - žalobcovia v 1.až 4.rade boli hmotne závislí na svojej mame, ktorá z dôvodu nízkeho príjmu na území A. P., ako i z dôvodu, že bola samoživiteľkou a rastúcich nákladov na živobytie, odvodených aj od dospievania žalobcov v 1.až 4.rade, odišla pracovať do P., najmä z dôvodu aby v maximálnej možnej miere mohla ako jediný skutočný rodič, poskytnúť žalobcom v 1.až 4.rade všestranné zabezpečenie.

d) Poskytnutie inej satisfakcie - vzhľadom na to, že vinník dopravnej nehody pri nej zomrel nebola žalobcom v 1.až 4.rade poskytnutá žiadna iná satisfakcia, ktorou sa myslí napríklad odsudzujúci trestný rozsudok.

Vzhľadom na kvalitu vzájomného vzťahu žalobcov v 1.až 4.rade s ich mamou, žalobcovia v 1.až 4.rade vnímali a vnímajú psychickú bolesť zo straty mamy ako neznesiteľnú, fyzickú, paralyzujúcu ich životné aktivity. Vo sfére osobnostného prežívania žalobcov v 1.až 4.rade, sa strata mamy negatívne prejavila v maximálnej možnej miere aj preto, že boli na nej aj existenčne závislí a bola ich jediným rodičom. Vzhľadom na vek žalobcov v 1.až 4.rade a vek ich mamy, bolo možné predpokladať, že ich krásny vzťah potrvá ešte niekoľko desaťročí. Žalobcovia v 1.až 4.rade majú teda za to, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je plne dôvodná aj keď žiadnym spôsobom nemôže zmierniť ich utrpenie.

Zároveň si žalobcovia uplatnili náhradu trov konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe uviedol, že žalobcami uplatnené a žalované nároky okrem iného nie sú kryté zákonným poistením, a preto z týchto dôvodov navrhol podanú žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Je pravdou, tak ako to svojej žalobe uvádzajú žalobcovia, že vyšetrovateľ OR PZ v O. uznesením zo dňa 19.7.2018, Č.Z.: U.-XXX/X-Z.-O.-XXXX, zastavil trestné stíhanie, pretože trestné stíhanie bolo neprípustné. Žalovaný namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. Má za to, že v zmysle aktuálne platných právnych predpisov v A. P. nie je nemajetková ujma predmetom poistného krytia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp zn. 4 Cdo 168/2009. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 podľa jeho názoru stanovuje, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z tohto vyjadrenia v žiadnom prípade nie je možné vyvodiť, že by náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode spadala do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia v zmysle aktuálne platného a účinného slovenského práva. Žalovaný zároveň nesúhlasí s požadovanou výškou uplatnených náhrad nemajetkovej ujmy -v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že doposiaľ v tejto súvislosti sú k dispozícii len písomné vyjadrenia samotných žalobcov v podanej žalobe; čo podľa nášho názoru nie je postačujúce. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

4. Žalobcovia v replike k podanému vyjadreniu žalovaného zotrvali na pôvodnej právnej argumentácii s tým, že poznamenali, že rozhodnutia všeobecných súdov, na ktoré odkázal žalovaný nie sú žiadnou ustálenou súdnou praxou v zmysle CSP, ktorou treba rozumieť rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, teda NS SR a ÚS SR. Žalobcovia poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, nález Ústavného súdu SR z 5. decembra 2018. sp. zn. II. ÚS 695/2017.

5. Žalovaný v duplike zotrval na svojich argumentoch o nedostatku pasívnej legitímácie s tým, že požadované nároky nie sú kryté zákonným poistením.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom všetkých žalobcov ako aj oboznámením obsahu spisu listinnými dôkazmi postupom podľa ustanovenia § 204 CSP, a to: žaloba na č.l. 1-9, žiadosť o vyplatenie poistenia na č.l. 11 a 11a, uplatnenie nároku na č.l. 12, uznesenie na č.l. 33-40, vyjadrenie žalovaného na č.l. 147 -150, stanovisko žalobcu na č.l. 157-160, vyjadrenie žalovaného č.l. 169-179, stanovisko žalobcov z 25.2.2020 na č.l. 190-191, vyšetrovací spis OR PZ O., Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania Č.Z.: U.-XXX/X-Z.-O.-XXXX, ako aj oboznámením sa s ostatným obsahom spisu, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

7. Dňa XX.XX.XXXX U. X.XX hod., na hlavnej ceste č. T. Z. XXX km v smere od G. G. I. Z., Z. C.. Ú.. U. G., U. O., M. K. - šoférujúc osobné motorové vozidlo U. Z., N.: V. (P. P.), z nezistených príčin, zrejme z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla, týmto prešiel do protismeru a narazil do protiidúceho vozidla - kamiónu M. E., N.: XMX XXXX (Č. P.), v dôsledku čoho spôsobil posádke vozidla, okrem iných aj Q. O., G.. XX.XX.XXXX (matke žalobcov), rozsiahle zranenia, v dôsledku ktorej zomrela, ktorá sa v tomto vozidle viezla zo svojej práce s miestom výkonu v P.. Tieto skutočnosti vyplývali z vyšetrovacieho spisu a z uznesenia OR PZ v Prievidzi, Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania zo dňa 19.07.2018, číslo konania: Č.: U.-XXX/X-Z.-O.-XXXX s tým, že trestné stíhanie voči M. K. bolo zastavené, pretože je trestné stíhanie neprípustné. V odôvodnení uznesenia vyšetrovateľ uviedol že vykonaným dokazovaním je zrejmé, že nebohý M. K. sa dopustil prečinu všeobecné ohrozenie podľa § 285 ods. 1, 4 Trestného zákona a to tým, že ako šofér mikrobusu U. Z. z nezistených príčin, zrejme z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla počas telefonovania, prešiel svojím vozidlom do protismernej časti vozovky, kde narazil do protiidúceho kamiónu M. E.. Tým zvýšil nebezpečenstvo pre posádku vo vozidle, ktorú viezol, ako aj pre vodiča kamiónu a následne v príčinnej súvislosti s týmto konaním spôsobil smrť sebe a svojím 7 pasažierom.

8. V čase dopravnej nehody bol žalovaný poisťovateľom motorového vozidla U. Z. N.: V. (P. P.), čo plynie aj z e-mailu Slovenskej kancelárie poisťovateľov (čl. 10 spisu).

9. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní dňa 3.9.2020 (výsluch prerušovaný kvôli citovému rozrušeniu plačom) uviedla, že: „pri havárii sme prišli o jediného rodiča, ktorého mali, keďže mamka sa o nás sama starala. S mamou sme žili v spoločnej domácnosti. Veľmi ma zasiahla táto udalosť. Bola to najlepšia mamka a kamarátka. Bola som finančne odkázaná na mamku, všetko platila a starala sa o

mňa. Vzťahy medzi nami sa zmenili, už to nie je tak ako to bolo, lebo mamka nás držala pokope. Počas toho ako bola na turnusoch sme sa stále kontaktovali, telefonovali sme si. Po tejto udalosti som nebola práceneschopnou ale šéf mi dal voľno týždeň, aby som sa dala psychicky dokopy. Po smrti mamky na sebe vnímam, že som agresívnejšia, nervóznejšia. V súčasnej dobe som zamestnaná ako Č. v C.-O.. V čistom mám mesačne XXX,- N.. Za posledné 2-3 roky som nebola evidovaná na úrade práce. Bývam v rodinnom byte, kde sme žili aj predtým. Bežné výdavky hradím zo svojho platu. V byte žijem sama. Všetky náklady súvisiace s bytom hradím ja. Nebola som PN, dostala som od zamestnávateľa len neplatené voľno, akože cez dovolenku. Neužívam v súčasnej dobe žiadne lieky.“

Žalobca v 2. rade na pojednávaní dňa 3.9.2020 (výsluch prerušovaný kvôli citovému rozrušeniu plačom) uviedol, že: „Vzťah s mamou som mal veľmi dobrý, obdobne ako uviedla sestra. Nemal som mamu iba na to, aby som od nej žiadal iba peniaze, ale bola mojim priateľom, na ktorého som sa mohol spoľahnúť. Mohol som sa jej pochváliť, dokázala ma pochopiť, poradiť. Bola jedinou osobou, na ktorú som sa mohol spoľahnúť. V spoločnej domácnosti som žil spolu s mamou do svojich XX rokov, kedy som sa oženil a išiel som žiť k svokrovcom. Bolo to tak do doby dvoch mesiacov pred smrťou mami. Strata ma veľmi zasiahla, Čakali sme dieťa. Mamka by sa stala babkou a veľmi by sme sa tešili, kedy sme mohli so svojim synom k babke. Celú svadbu hradila moja mamka okrem obrúčiek. V súčasnej dobe pracujem ako A. v C. Š. a môj plat je v čistom okolo XXX,- N.. V súčasnej dobe žijem u svokrovcov v rodinnom dome s manželkou a synom. Prispievame svokre na mesiac 220,- eur, 200,- eur na ubytovanie a 20,- eur internet a TV a samozrejme prispievame aj na nákupy. Trvalý pobyt nemám zmenený len kvôli pošte. Posledné 2-3 roky som nebol evidovaný na úrade práce. Mali sme v pláne postaviť si dom buď na pozemku svokrovcov alebo urobiť prístavbu - nadstavbu v ich rodinnom dome so samostatným vchodom ale nakoľko čakáme druhé dieťa odložili sme tieto úvahy do budúca, možno tak o 2 - 3 roky. Pred mamkinou smrťou som bral lieky na štítnu žľazu ale od vtedy nič neberiem.“

Žalobkyňa v 3. rade na pojednávaní dňa 3.9.2020 (výsluch prerušovaný kvôli citovému rozrušeniu plačom) uviedla, že: „mamka bola veľmi dobrý človek, bola skvelým človekom, veď aj preto odišla do Rakúska. Snažila sa, aby sme sa mali dobre, aby nás zabezpečila, keďže bola na nás sama. Otec sa o nás nestaral. Po ťahaniciach na súdoch nám bolo poskytované náhradné výživné asi pol roka ale to bolo v úplných začiatkoch. Celý čas sa o nás starala len mamka. Celý čas sme žili v spoločnej domácnosti. Asi pred rokom som sa odsťahovala do V., kde žijem v podnájme. Prišli sme o najdôležitejšiu osobu v živote. Mali sme v živote ešte veľa plánov. Bola som nútená navštíviť psychológa. Bola som PN asi 2 mesiace. Po smrti mamky som bojzlivejšia a nervóznejšia. Pracujem v reštaurácii Y. Z. V. G. Z., v hrubom dostávam 200,- eur, v čistom asi XXX,- N.. Žijem s priateľom, na nákladoch spojených s nájmom sa podieľame obaja. Môj priateľ má s prenajímateľmi podpísanú zmluvu. Na úrade práce som bola evidovaná asi od marca do júna tohto roka 2020. Ten čas som poberala podporu v nezamestnanosti. Iné príspevky som nepoberala. Chodila som ku psychologičke M.. C., bola som tam asi 2 krát. Mala som stavy úzkosti a povedala mi, že je to bežné po takejto udalosti. Na základe jej doporučenia som neužívala žiadne lieky.“

Žalobkyňa v 4. rade na pojednávaní dňa 3.9.2020 (výsluch prerušovaný kvôli citovému rozrušeniu plačom) uviedla, že: „s mamkou sme mali dobrý až veľmi dobrý vzťah. Bola vynikajúcou kamarátkou, všetko som jej mohla povedať. Vždy, keď prišla z turnusu späť, tak som sa kvôli nej z K. vrátila domov do K.. Telefonovali sme spolu každý deň, keď som bola na VŠ a mamka na turnuse. Mamka odišla do P. kvôli tomu, že bola jedinou živiteľkou rodiny a boli sme 4 deti, ktoré bolo potrebné zaopatriť. Mala som s ňou ísť do K.. Ja som s ňou o druhej ráno pred nehodou volala, mala som pred sebou ťažkú skúšku. Poobede som si už ani nepamätala, čo sa dialo, k sebe som prišla až v nemocnici. Celú VŠ všetky náklady s tým spojené mi hradila mamka, mala som síce brigádu, kde som opatrovala telesne postihnuté dievča, avšak bol to zanedbateľný príjem. Po smrti mamky som už tam bola len raz, lebo nemali koho a potom som už nebola schopná pokračovať v opatovaní. Zmenila som sa, podstatne som nervóznejšia, výbušnejšia. Brigádnicky som pracovala v škôlke, potom som otehotnela a v súčasnosti som na rodičovskom príspevku. Bývame s manželom v podnájme v K. K.. Môj manžel je živnostníkom, stavbárom. Zarobí asi X.XXX,- N. a niekedy aj X.XXX,- N., závisí to od odrobených hodín. Od skončenia školy som nebola evidovaná na úrade práce. Mám vyštudovanú O. Š.C.. Po smrti mamky som ležala v nemocnici, bola som na infúziách aj na pohrebe som bola na liekoch. Potom ešte istý čas som brala lieky, boli to predpísané lieky lekárkou z K. G.. Ja si z toho dňa veľa nepamätám, len cez známu sme v noci prišli do nemocnice. Ja si z toho veľa nepamätám, prepúšťaciu správu z toho nemám. To mi len

pichli dve injekcie a išli sme domov. Hospitalizovaná som teda nebola. Som na materskej dovolenke, celý deň sa starám o svoju V..“

10. Z listov na čl. 11-11a spisu súd zistil, že žalobcovia si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili prostredníctvom OZ Právna pomoc poškodeným, listami zo dňa 09.10.2018, u likvidačného zástupcu žalovaného. Likvidačný zástupca žalovaného listom zo dňa 18.01.2019 (čl. 12 spisu) oznámil, že všetky nároky na citovú ujmu zamietá, nakoľko má za to, že tieto nie sú kryté rozsahom PZP poistenia. Schválila len nárok spojený s pohrebom.

11. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa nasledovných právnych ustanovení:

Podľa čl. 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 OZ škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 OZ rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

c) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

d) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

e) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

f) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

12. Vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného tu súd prvej inštancie poukazuje na viackrát spomínané rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v rozsudku C-22/2012 I. O. P. O. Q. K. I., kde bolo konštatované, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Je nesporným, že v čase dopravnej nehody bol žalovaný poisťovateľom motorového vozidla U. Z. N.: V. (P. P.), pričom táto otázka nebola v konaní vôbec sporná, pričom práve z tohto poistného vzťahu plynie pasívna vecná legitímácia žalovaného. Rovnako tak sa súd prvej inštancie stotožňuje s názorom, že pasívna vecná legitímácia žalovaného je daná aj § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení.

Aj keď podľa rozhodnutia dovolacieho súdu - Najvyššieho súdu SR, 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011, resp. 3 Cdo301/2012 z 31.3.2016 pod pojem škody pre účely zákona č. 381/2011 Z. z. nie je možné podradiť i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúci v strate blízkej osoby, súd prvej inštancie posúdil pasívnu legitímáciu žalovaného odlišne poskytujúc argumenty a poukazujúc na aplikáciu všetkých výkladových metód v prospech iného interpretačného záveru a naopak zaviazal ho na plnenie.

Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukazuje pri svojom výklade okrem iných aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co/60/2015, podľa ktorého pri aplikácii všetkých výkladových metód nielen jednej izolovane je dôvodný záver, že Slovenská práva úprava obsahuje povinnosť poisťovne z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví, pričom súd prvej inštancie má vedomosť o argumentácii iných súdov o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (rozsudok NS SR 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016).

Na tomto mieste je však potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa - poisťovne ako zjavne neopodstatnená. V tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR je konštatované, že rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 je potrebné vykladať v tom zmysle, že pojem škoda použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení, je potrebné vykladať extenzívne, pričom tento záver sa nepovažuje za arbitráry ani inak ústavne neudržateľný. Interpretačná snaha sťažovateľa v relácii k záverečnej časti právnej veci rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, v ktorej sa odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu, je podľa názoru Ústavného súdu SR účelová a márna. Súdný dvor v bode 58. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že české (i slovenské) vnútroštátne hmotné právo o zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy a to z ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občiansko-právnu povahu. Obdobné výkladové závery sú obsiahnuté aj v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.8.2016.

Súd prvej inštancie vníma, že Ústavný súd SR nie je súdom všeobecným, avšak vzhľadom na nie úplnú jednotnosť v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je bezpochyby jeho právny názor možné akceptovať ako rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

S ohľadom na uvedené mal preto súd prvej inštancie úplne sa stotožniť s uvedenými závermi rozhodnutí Ústavného súdu SR a rozhodnutí všeobecných súdov (Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/243/2015 z 22.3.2016) za to, že náhrada nemajetkovej ujmy má byť hrazená z povinného zmluvného poistenia, pričom poisťovateľom motorového vozidla bol žalovaný.

K tejto otázke súd prvej inštancie poukazuje a stotožňuje sa s právnym názorom uvedeným v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/127/2010 zo dňa 28.10.2013, podľa ktorého: „za stavu, že právo umožňuje žalobkyni požadovať náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala bráni naplneniu podstaty tzv. motorových smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť.“

Súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Také údaje, ako pohlavie, meno alebo sexuálna orientácia sú významnými prvkami osobnej sféry chránenej čl. 8 Dohovoru. Na duševné zdravie sa musí tiež prihliadať ako na dôležitú súčasť súkromného života spojenú s morálnou integritou. Čl. 8 chráni právo na identitu a osobný rozvoj a právo nadväzovať a rozvíjať vzťahy s inými ľudskými bytosťami a s okolitým svetom. Zachovanie duševnej stability je v tomto kontexte neopomenuteľnou predbežnou podmienkou na účinné využívanie práva na rešpektovanie súkromného života (Ro ESLP, čl. 8 Dohovoru - K. Z. A. C.L. Z. K. Q. A. Í. zo 6. 2. 2001, sťažnosť č. 44599/1998).

Za zásah do súkromia časť súdnej praxe považuje aj privodenie smrti niektorej z blízkych osôb (§ 116 OZ). Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitímácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 OZ (Uznesenie KS v Košiciach z 13. 10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005).

V rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“.

Súd prvej inštancie ďalej poukazuje aj na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26. septembra 2013: „Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarcu by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).“

Podľa čl. 2 ods. 1, 2 základných princípov Civilného sporového poriadku, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

Súd poznamenáva, že uznesením č. 2 bol rozhodnutím Občianskeho právneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 09.10.2018 s výsledkom hlasovania za - 20, proti - 0 prijaté rozhodnutie na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody

spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017, sp. zn.: 6MCdo 1/2016).

Poukazujúc na vyššie uvedené, keď jednoznačne tým, že najvyššou súdnou autoritou všeobecných súdov, a to rozhodnutím Najvyššieho súdu SR bolo jednohlasne kolégiom rozhodnuté o zverejnení tejto právnej vety v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, ktorá bola vyjadrená v rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn.: 6MCdo/1/2016, preto považoval odvolací súd sa nadbytočné zaoberať sa ostatnou odvolacou argumentáciou žalovaného súvisiacou s rozsahom krytia povinného zmluvného poistenia.

V prejedávanej veci súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch žalobcom.

Potrebné bolo po vyššie uvedených právnych záveroch zaoberať sa výškou náhrady nemajetkovej ujmy, pričom súd prvej inštancie vychádzal z dostupnej judikatúry, z ktorej príkladmo uvádza :

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/30/2012, zo dňa 29. novembra 2012, bola žalobcovi priznaná suma 30.000 eur (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku úmrtia blízkej osoby pri dopravnej nehode).

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 15. júna 2011 č. k. 12 C 385/2008-194 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi do 3 dní sumu 23 000,00 € a žalobu vo zvyšku zamietol. Na odvolanie žalovanej proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. júna 2012 sp. zn. 6 Co 111/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Rozhodnutia súdov vychádzali zo skutkového stavu, pri ktorom došlo dňa 30. decembra 2005 na diaľnici D1 ku kolízii medzi nákladným motorovým vozidlom s cisternovým návesom a osobným vozidlom, pričom došlo k smrteľnému zraneniu vodiča osobného motorového vozidla (syna žalobcu), jeho spolujazdkyne (manželky žalobcu) a k ťažkým zraneniam samotného žalobcu; syn a manželka žalobcu svojim zraneniam podľahli. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa tým došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka).

Okresný súd Trnava rozsudkom z 28. apríla 2010 č. k. 37 C 178/2009-73 určil, že odporca tým, že dňa 24.5.2007 viedol svoje vozidlo a nevenoval sa plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, zasiahol do osobnostných práv navrhovateľov, do ich práva na súkromie a rodinný život. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ (rodičom zomrelej) nemajetkovú ujmu, každému vo výške 6 000,00 € a navrhovateľom 3/ a 4/ (súrodencom zomrelej) nemajetkovú ujmu každému vo výške 2 000,00 €. Krajský súd v Trnave na odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ rozsudkom zo 16. marca 2011 sp. zn. 11 Co 90/2010 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia nemajetkovej ujmy navrhovateľov 1/ a 2/ tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1/ sumu 15.000,00 € a navrhovateľke 2/ sumu 15.000,00 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Následne Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 4 Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012 zamietol dovolanie žalovaného.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 183/2014 zo dňa 26.5.2015 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 21. 2. 2014 č. k. 5C 38/2012-159 vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania, pričom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1/ a 2/ rade k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1/ rade sumu 15.000 Eur, žalobcovi v 2/ rade sumu 15.000 Eur a žalobcovi v 3/ rade sumu 5.000 Eur, to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, nakoľko žalobcovia uplatnené nároky odôvodnili tragickou udalosťou - úmrtím syna žalobcov v 1/ a 2/ rade a brata žalobcu v 3/ rade v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 21. 1. 2010.

Výška sumy prichádzajúca do úvahy ako kompenzácia nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch nemôže byť neobmedzená. Vzhľadom na uvedenú judikatúru ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine mal súd prvej inštancie za to, že osobou ktorá trpí významne pri strate rodiča je jeho dieťa, pričom všetci štyria žalobcovia znášali ťažko stratu matky, na ktorú boli upnutí a intenzita ich vzťahu bola výrazná, nakoľko zomrelá mama bola ich jedinou skutočnou rodinou a osobou, ktorá sa od narodenia až do času svojej smrti o ne všestranne starala. Žalobcovia so svojou mamou žili v spoločnej domácnosti, kým nezačala

pracovať v P. a keď začala tak v čase, keď nebola na turnuse, boli každý deň počas jeho priebehu spolu. Pracovať do P. išla za účelom hmotného zabezpečenia žalobcov, o ktorých sa ako matka starala. Intenzita ich vzťahu bola v maximálnej možnej miere a ich vzťah bol vyslovene kladný. V čase smrti mala mama žalobcov XX rokov, bola plná života a žalobcovia predpokladali, že ich vzájomný intenzívny vzťah bude pokračovať dlhé roky. Matka z dôvodu nízkeho príjmu na území A. P., ako i z dôvodu, že bola samoživiteľkou a rastúcich nákladov na živobytie, odvodených aj od dospievania žalobcov v 1. až 4. rade, odišla pracovať do P.A., najmä z dôvodu aby v maximálnej možnej miere mohla ako jediný skutočný rodič, poskytnúť žalobcom v 1. až 4. rade všestranné zabezpečenie. Žalobcom v 1. až 4. rade nebola poskytnutá žiadna iná satisfakcia, ktorou sa myslí napríklad odsudzujúci trestný rozsudok, keďže vinník dopravnej nehody pri nej zomrel. V prejednávanej veci prišli žalobcovia v 1. až 4. rade o svoju matku, s ktorou mali intenzívny vzťah, preto súd zaviazal žalovaného na plnenie každému zo žalobcov v 1. až 4. rade po 15.000 eur. Súd vzhľadom na skutočnosť, že sa jednalo o deti zomrelej, mal za to, že ujmu, ktorú prežívali a prežívajú, či už navonok alebo vo svojom vnútri je obdobná, preto vnímajúc, že sa jedná o súrodencov, ktorých by aj pozostalý rodič vnímal a bral rovnako, priznané sumy žalobcom boli rovnaké.

Z týchto dôvodov súd vyhovel žalobe v časti ako to vyplýva z priznaných súm nemajetkovej ujmy voči jednotlivým členom rodiny - žalobcom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s ohľadom na skutočnosť, že všetci žalobcovia sa dostali do produktívneho veku, v ktorom už môžu zabezpečovať svoje potreby sami.

Súd prvej inštancie si neosobuje právo priblížiť sa k reálnej strate a bolesti žalobcov spôsobenou predmetnou dopravnou nehodou súc si vedomý faktu, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zohojiť nezvratný následok. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že výška nemajetkovej ujmy tak, ako bola ustálená, je súladná s doterajšou rozhodovacou praxou súdov a je primeraná, všetko v svetle tej skutočnosti, že v prejednanom prípade ide o situáciu, kde obeťami dopravnej nehody bol v podstate jediný rodič a osoba, z ktorou mali všetci žalobcovia výrazný citový vzťah (rodič - dieťa). Je nesporné, že rodina ako celok utrpela stratu, pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

Žiada sa dodať, že smrť matky žalobcov bola nepochybne nečakaná, tragická, žalobcami nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne prerhla doterajšie väzby, čím žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohej. Žalobcovia v tejto súvislosti už v žalobe, ako aj pri vypočúvaní na pojednávaní popísali charakter vzťahov existujúcich medzi nimi a pozostalou.

Na základe vyššie zisteného skutkového stavu, citovaných právnych ustanovení a uvedených záverov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Vo veci mali žalobcovia plný úspech, preto majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.